

Добре, коли стартують, але фініш все ж приємніший!

Віктор Єрофєєв

Спортивний зал романівського ліцею є найбільшим за площею та функціональними особливостями у громаді.

Торік, коли під тиском надзвичайних обставин у Романові треба було розмістити сотні й сотні переселенців, яких евакуювали із територій, де йшли бої, спортивний зал ліцею виявився цілком придатним для тимчасового розміщення переселенців. Але всім зрозуміло, що навіть тиждень подібної житлово-комунальної експлуатації спортивного залу неабияк

впливає на його можливість служити спортсменам, витримуючи належні навантаження щоденних тренувань, змагань, турнірів і т. п. І, таким чином, вже влітку, а особливо під осінь, коли шкільні приміщення оглядалися і готувалися до початку нового навчального року, стало зрозуміло, що у спортзалі романівського ліцею час робити ремонт. Щонайперше і конче швидко пора поміняти підлогу, бо стара, якій нарахували вже більше 40-ти років, як кажуть, відслужила свій термін.

Якщо повернутися у часі назад і згадати проблематику освітянських установ Романівщини, наприклад у липні-серпні 2022-го, то найпершим завданням тоді стояло облаштування укриттів для дітей у разі повітряної тривоги. Дово-

дилося на ходу, залучаючи допомогу батьків, кошти благодійників-меценатів, робити у форсованому режимі необхідні для початку навчального року укриття. Ну а спортивний зал так і залишився би чекати на заміну підлоги, бо вже незабаром, після того, як укриття у школах та садочках були у більшості своїй готовими до прийому дітей, треба було «гасити» проблему встановлення твердопаливних котлів як найбільш надійних і залежних лише від постачання дров. Знову на це йшли чергові кошти із усіх резервів та перевиконань місцевого бюджету. Знову, як і раніше, школам і установам у Романівській громаді дуже і суттєво допоміг генеральний директор ТОВ «Вівад 09» **Ігор Ходек**. До того ж за допомоги керівника «Вівад 09» проходила

і завершувалася капітальна реконструкція укриття у підвальному приміщенні романівської лікарні. Але **Ігор Євгенович** взявся і за ремонт спортивного залу. І взявся не лише за підлогу. Саме із його ініціативи ремонт спортивного залу вирішено було зробити за мірками всебічно капітальної реконструкції. Не лише підлогу, але й стіни і стелю було вирішено оглянути, очистити від багаторічних нашарувань, побілити і вже тоді наводити порядок у чистовому варіанті.

Нині якраз і підійшла черга до найвідповідальнішого моменту – облаштування підлоги. А оскільки це спортзал, підлога у ньому має бути надміцною, аби ще послужити спортсменам і витримати відповідні навантаження. Тож дуже багато значить, хто саме виконуватиме ремонтні роботи. У Романові вибір випав на найкращих. Бригада із трьох майстрів вже третій місяць день у

Якість медицини залежить від інформаційної підтримки

с. 4

Zaluzne – Залужному, підтримка і допомога братнього чеського селища для Романівської громади

с. 5

Подарунок для дитсадочка «Калинонька»

с. 4

день працює над виконанням усіх передбачених (і навіть деяких неочікуваних) елементів робіт у спортивному залі.

Сьогодні спортивний зал сяє білизною стін і випромінює світло із оновленого устаткування. Облаштовано перший, стартовий, шар підлоги, після чого буде покладено другий, або ж фінішний, дерев'яний настил.

Для цього, здається, все готове. Бригада у складі **Олександра Мельничука, Леоніда Макаревича і Віктора Воронова** працює невтомно і системно, крок

за кроком наближаючи спортивний зал до сучасних стандартів. Хлопці працюють на совість, а тому ті спортсмени, які згодом згадають прізвище благодійника, що фінансував процес капітального ремонту у спортзалі романівського ліцею, неодмінно згадають і будівельників. Звісно ж, теплим словом!

Відтепер спортзал у романівському ліцею зможе на достойному рівні проводити змагання навіть обласного масштабу. Звісно, аби відремонтований спортивний зал служив для спортсменів якомога довше, у ньому мають займатися спортсмени відповідних спортивних секцій.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

**СПОДОБАЛАСЬ
ГАЗЕТА?**

ПІДТРИМАЙ СВОБОДУ СЛОВА!

ПЕРЕДПЛАТИ

на 1 місяць - **12,50 грн**,
на 3 місяці - **37,50 грн**,
на 6 місяців - **75,00 грн**

у найближчому поштовому відділенні!

В Україні стартувала програма обміну старих ламп на LED-лампи

Наприкінці січня не лише у Романові, але й у Житомирі почалися розмови про те, що вже найближчим часом держава розпочне процес заохочення громадян до використання у побуті енергозберігаючих ламп.

Люди переповідали, що кожен, хто забажає отримати нову економну лампу, має здати лампу розжарювання старого виробництва. Цей процес обміну, згідно з розмовами у транспорті, мають організувати та проводити відділення зв'язку Укрпошти. Українці зможуть обміняти п'ять старих ламп розжарювання на стільки ж енергозберігаючих LED-ламп. Ціла програма, створена за підтримки Європейського Союзу, має стати важливим кроком для зменшення навантаження на енергосистему України.

Станом на 1 лютого у відділеннях Укрпошти, які стануть головними виконавцями програми обміну, вже є 6

млн 600 тисяч ламп, а до кінця лютого 2023-го року в Україну надійде загалом 20 мільйонів LED-ламп у межах програми. Вже 30 січня, коли відбулася офіційна презентація нової програми, LED-лампи

для безкоштовного обміну були завезені у всі обласні центри України, окрім тимчасово окупованих.

Нова програма фінансується ЄС та є частиною підтримки Європейським

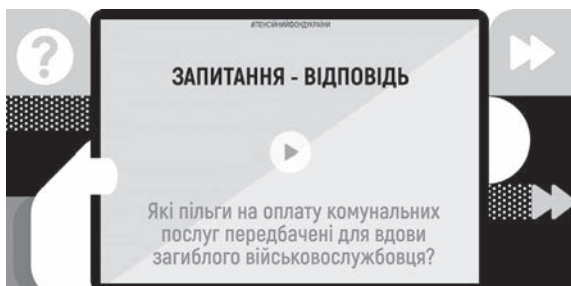
Союзом українського «енергетичного фронту». Загалом у ході реалізації вищезазначеної програми Європейський Союз планує надати Україні 30 мільйонів LED-ламп.

Із 15 лютого 2023-го року обмін старих ламп на нові поширяться на рівень регіонів України. Отже, у Романові, Мирополі, Любарі чи Чуднові працівники Укрпошти отримають лампи для обміну вже у другій половині лютого.

Зі свого боку віцепрем'єр-міністр з питань цифрової трансформації Михайло Федоров повідомив, що тепер українці зможуть подати заявку на безоплатний обмін п'яти старих ламп через застосунок Дія у телефоні чи на комп'ютері, а потім отримати їх у відділенні Укрпошти. Як саме і коли такий порядок обміну ламп через Дію буде конкретно впроваджений, уряд України має повідомити додатково.

Які пільги на оплату комунальних послуг передбачені для вдови загиблого військовослужбовця

Роз'яснення від Пенсійного фонду України.

Вдова загиблого захисника України має право на пільги, визначені статтею 15 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їхнього соціального захисту», зокрема, на 50-відсоткову знижку з оплати комунальних послуг.

Пільга надається без урахування середньомісячного доходу на такі послуги:

- з управління багатоквартирним будинком;
- з постачання та розподілу природного газу, електричної і теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами;

- на оплату абонентського обслуговування для споживачів за індивідуальними договорами про надання комунальних послуг або за індивідуальними договорами з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг, а також витрат на управління багатоквартирним будинком, в якому створено об'єднання співвласників, житлово-будівельний (житловий) кооператив, та витрат на комунальні послуги в такому будинку;
- на придбання твердого палива і скрапленого газу.

При розрахунках плати за опалення та користування житлом площа, на яку надається знижка, становить 21 кв. м на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. м на сім'ю.

Якщо ж дружина є непрацездатною і проживає у сім'ї, яка складається лише з непрацездатних осіб, 50-відсоткова знижка за користування газом для опалювання житла надається на подвійний розмір нормативної опалювальної площі (42 кв. м на кожну особу, яка має право на знижку оплати, та 21 кв. м на сім'ю).

Важливо!

Пільги щодо плати за житло, комунальні послуги та паливо надаються незалежно від виду житла чи форми власності на нього.

Інформація щодо припинення грошових виплат для військових не відповідає дійсності!

Центр протидії дезінформації застерігає: в мережі поширюються повідомлення про нібито скасування виплат 30 тис. грн військовослужбовцям, які перебувають в тилу.

Це повідомлення українці трактують не зовсім правильно, оскільки стосуються поправки в законі лише військових прокурорів та співробітників Служби судової охорони, про що говорить постанова Кабміну № 43 від 20.01.2023.

Також з 1 лютого 2023 року будуть збільшені розміри щомісячного (основного) грошового забезпечення (без додаткової винагороди) військовослужбовців таким чином, щоб мінімальний його рівень для бійця ЗСУ, бійця Нацгвардії та ДПСУ становив 20100 грн.

Поширення неперевіреної інформації під наративом зради допомагає ворогу сіяти невдоволення та панічні настрої серед українців.

Довіряйте лише офіційним і верифікованим джерелам інформації.

Коротко про головне

- Британська розвідка повідомила про наміри кремля розпочати нову мобілізацію.
- На Житомирщині під урожай 2023 року засіяно 97% запланованих земель.
- Джонсон розповів, що путін погрожував йому ракетним ударом напередодні вторгнення в Україну. Однак у кремлі цю інформацію заперечують.
- Помер поет Дмитро Павличко.
- На Житомирщині стартував книжковий челендж до дня народження Лесі Українки.
- Мінкульт рекомендував демонтувати пам'ятник Ватутіну в Києві.
- В Україні знищено понад 70% «вагнерівців».
- Шольц: Умовою для переговорів з РФ є виведення російських військ.
- Норвегія передасть Україні танки Leopard 2 наприкінці березня – ЗМІ.
- В Україні арештували 32 млн грн підсанкційного російського олігарха Дерипаски.
- У Білорусі зараз перебуває менше 10 тисяч російських військових – ДПСУ.
- Американські танки Abrams прийдуть до України в кінці 2023 року.
- В Україні подорожчали певні види молочки.
- Введено нові обмеження на виїзд за кордон під час війни.
- Військовозобов'язаний, який має бронь, має носити з собою відповідні документи, – Сухопутні війська.
- У Польщі відкривається ще один центр, де українці зможуть оформити паспорти і обміняти посвідчення водія.
- Байден заявив, що США не постачатимуть Україні винищувачі F-16.
- Українці почали обмінювати лампи на нові LED-лампочки через Дію.

Вступні іспити-2023: яким буде мультипредметний тест цього року

Повномасштабна війна в Україні внесла корективи у всі сфери громадського життя. Зокрема, без змін не залишилась і галузь освіти.

Через безпекові питання та ускладнений доступ абітурієнтів до навчальних закладів (передусім тих, хто був змушений виїхати з країни) торік Міністерство освіти та науки було вимушене реформувати систему складання вступних іспитів. Тодішнє нововведення – національний мультипредметний тест (НМТ) – виявилось успішним, і кількість випускників, що його склали, перевершила очікування навіть самого МОНу: загалом тест написали понад 200 тис. людей.

Тривала війна змусила освітян продовжити практику проведення єдиного іспиту замість кількох окремих, як це раніше було із ЗНО. Яким буде національний мультипредметний тест у 2023 році, в чому нововведення – розбирались у Центрі громадського моніторингу та контролю.

Головні нововведення – предмет на вибір, «прохідний поріг» та відсутність пробного іспиту

Нову схему складання мультипредметного тесту презентували у **Міністерстві освіти і науки України**. Тест для вступу до вишу цього року знов поєднуватиме в собі іспити одразу з трьох предметів. Основне нововведення – третій предмет на вибір. Якщо торік набір дисциплін для складання екзамену був сталим: українська мова, історія та математика, то тепер обов'язкових дисциплін лише дві: українська мова та математика. Третій – на вибір: історія України, іноземна мова (англійська, німецька,

французька або іспанська), біологія, хімія або фізика.

Тестування триватиме 3 години: освітяни передбачили по годині на кожен предмет, однак розподіляти час на виконання завдань абітурієнти будуть самотужки.

Тести з української мови, історії України, хімії та біології міститимуть по 30 завдань. У тесті з математики буде 22 завдання, з іноземної мови – 32, з фізики – 20.

Також цього року МОН запровадить мінімальний прохідний бал, який становитиме не менше 10% правильно виконаних завдань.

Що лишилось незмінним – скасоване пробне тестування, яке щороку було на ЗНО (замість цього у вільному доступі викладуть демонстраційний варіант, а пробний тест можна буде скласти онлайн), а сам процес складання іспиту відбуватиметься в один день у дві зміни. Нині запланували дві сесії – основну та додаткову,

як і торік. Додаткову можуть скласти ті, хто за поважних причин не зміг прибути на основну.

Також тим абітурієнтам, хто складав ЗНО чи мультипредметний тест починаючи з 2020 року та задоволений результатом, – можна не перескладати його цього року. Результати приймаються.

Коли та де скласти? Для абітурієнтів в Україні, за кордоном та на окупованих територіях

НМТ складатимуть у тимчасових екзаменаційних пунктах, обладнаних у різних закладах освіти як в Україні, так і за її межами. Торік допомогти українським школярам вступити до вітчизняного вишу зголосилась 31 країна. В яких саме країнах можна буде долучитись до тестування у 2023-му – в Українському центрі оцінювання якості освіти повідомлять згодом.

Водночас вже відомо, що кількість пунктів складання НМТ за кордоном цього року збільшать. Про це повідомив перший заступник міністра освіти та науки Андрій Вітренко під час брифінгу в Медіацентрі Україна – Укрінформ.

«Ми аналізували досвід минулого року – і найголовнішою проблематикою для багатьох українців була логістична: вчасно дістатися до центрів складання НМТ. Ми сподіваємося, що мережа буде ще розширена – для того, щоб наші українці, які зараз тимчасово перебувають не на території України, мали можливість без складних логістичних проблем дістатися до пункту складання НМТ. І в майбутньому подавати свої документи до омріяних закладів вищої освіти – саме української національної вищої освіти», – повідомив Андрій Вітренко.

А от абітурієнти з тимчасово окупованих територій НМТ, як і торік, не складатимуть. Однак зможуть вступити до вишу без нього: необхідно буде укласти договір про здобуття освіти за спеціальною процедурою впродовж трьох місяців після початку навчання.

Чому знов мультипредметний тест?

Окрім того, що проведення мультипредметного тесту замість звичного для українців ЗНО, на думку освітян, є безпечнішим в умовах війни (в кілька разів зменшується кількість масових скупчень молоді), в МОН називають ще кілька переваг такого екзаменування. Таким чином, каже заступник міністра освіти та науки Андрій Вітренко, вітчизняним університетам простіше конкурувати із закордонними за українських абітурієнтів, особливо коли тисячі підлітків перебувають за межами країни. Логіка проста: чим простіший вступ – тим більше охочих.

Правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин

Відповідно до Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» особа вважається зниклою безвісти у зв'язку із збройним конфліктом, воєнними діями, тимчасовою окупацією частини території України, надзвичайними ситуаціями природного чи техногенного характеру та стосовно якої немає відомостей про її місцеперебування на момент подання заявником заяви про її розшук.

Хто має право подати заяву про розшук особи

Заява про розшук особи, зниклої безвісти за особливих обставин, може бути подана родичем такої особи, представником військового формування, органом державної влади, орга-

ном місцевого самоврядування, громадським об'єднанням або будь-якою іншою особою, якій стало відомо про факт зникнення.

Слід зазначити, що особа набуває статусу зниклої безвісти за особливих обставин з моменту подання заявником заяви про факт зникнення такої особи та внесення про неї відомостей до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.

Куди подається заява про розшук особи

Особа вважається зниклою безвісти за особливих обставин до моменту припинення її розшуку. Заява про розшук особи, зниклої безвісти за особливих обставин, подається до відповідного територіального органу Національної поліції України. Нині в Україні також працює офіс Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, який координує кол-центр з розшуку зниклих безвісти як військових, так і цивільних осіб й співпрацює з Національним інформаційним бюро при Мінреінтеграції у питаннях інформації щодо зниклих безвісти.

Для того, щоб повідомити про зниклу людину, необхідно звернутися на гарячу лінію кол-центру за номером 0 800 339 247 або надіслати повідомлення на номер 095 896 0421 у вайбер та телеграм.

Варто зазначити, що члени сім'ї особи, зниклої безвісти за особливих обставин, мають право на соціальний захист у

порядку, визначеному законодавством України. Так, відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», непрацездатні члени сім'ї особи, зниклої безвісти за особливих обставин, мають право на призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника. В такому разі їм необхідно звернутися до управління Пенсійного фонду України. Окрім того, особам, які зникли безвісти за особливих обставин під час проходження

військової служби, надаються гарантії, передбачені Законом України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їхніх сімей» та іншими актами законодавства України.

Слід також зауважити, що права та інтереси особи, зниклої безвісти за особливих обставин, а також її майно підлягають захисту до моменту припинення її розшуку або оголошення її померлою відповідно до законодавства. Держава зобов'язана вжити усіх необхідних заходів для розшуку особи, зниклої безвісти за особливих обставин. У разі оголошення такої особи померлою на підставі рішення суду, у разі, якщо останки її не знайдено, проведення розшуку не припиняється до встановлення її місцеперебування, місця поховання чи місцезнаходження останків такої особи.

У разі виникнення питань звертайтеся до Бердичівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, що розташований за адресою: м. Бердичів, вул. Чорновола, 9, або за телефонами 0-800-213-103, (068) 291-9018.

Якість медицини залежить від інформаційної підтримки

Віктор Першко

Наприкінці 2022-го року у КНП «Романівська лікарня» розпочав свою роботу новий підрозділ – кол-центр, який відтепер регулює, координує, інформує жителів Романівської та Миропільської громад.

Працівники кол-центру надають інформацію про розклад роботи фахівців романівської лікарні, про графіки роботи сімейних лікарів Романівського ЦПСМДП, включно із конкретною інформацією про роботу амбулаторій і медпунктів на території громади.

Новостворений підрозділ працює уже місяць. Робити повноцінний аналіз роботи ще рано, але переваги уже відчули жителі громад. Про зростання інтересу пацієнтів до роботи новоствореної структури розповідає операторка кол-центру романівської лікарні **Наталія Шафоростова**: «Скажімо так, за минулий тиждень у нас було 620 дзвінків, тоді як тижнем раніше – 390. Більшість людей задоволені тим, що можна зателефонувати з дому, записатися на прийом і прийти чи приїхати із віддаленого села конкретно на свою годину, а не стояти в чергах. Серед тих, хто звертається, є багато переселенців. Думаю, таким чином ми робимо послуги доступнішими».

Зауважимо, що кол-центр – це не просто новий номер телефону для пацієнтів. Це гарантоване покращення сервісу, адже його оператори пройшли навчання і

працюють за розробленими комунікаційними шаблонами. П'ятеро операторів кол-центру щодня від 9:00 до 18:00 (у суботу із 9:00 до 14:00) записують на прийом до лікарів, надають детальну інформацію щодо здачі аналізів, стосовно обстежень, відповідають на запитання пацієнтів щодо послуг закладу. У реальному часі фахівці кол-центру знають всю інформацію, яка стосується діяльності як первинної ланки медичного обслуговування населення (Центр первинної медико-санітарної допомоги Романівської селищної ради), так і про діяльність (розклад прийомів) усіх фахівців та підрозділів КНП «Романівська лікарня». Зауважимо, що центральний вхід до приміщення КНП «Романівська лікарня» також оснащений консультативно-довідковим сервісом, де надають інформацію для відвідувачів, які вперше завітали до приміщення лікарні.

Кол-центр покликаний дати пацієнтам кращий сервіс та доступніші послуги. Водночас практична і щоденна (окрім неділі) діяльність кол-центру дозволяє отримувати широкий спектр аналітичного матеріалу,

який дозволяє бачити реальну ситуацію із медичним обслуговуванням жителів Романівської та Миропільської громад, а також планувати роботу, визначаючи, які лікарі та послуги найбільш затребувані, в які дні та години, яких конкретно фахівців не вистачає тощо.

Можна не сумніватися – досвід романівчан вже зараз привертає увагу практично усіх медичних закладів Житомирщини, а тому кол-центри неодмінно з'являться в інших громадах Житомирщини.

P.S. Для жителів Романівської та Миропільської громад ще раз нагадаємо, що інформацію щодо прийому сімейних лікарів, так само, як лікарів конкретної фахової спеціалізації, можна довідатися щодня із 9:00 до 18:00 (у суботу – із 9:00 до 14:00) за телефонами:

- **067 127 51 01** – робота сімейних лікарів, амбулаторій, медпунктів (первинна ланка);
- **067 127 51 02** – розклад прийомів фахівців конкретних спеціалізацій КНП «Романівська лікарня», робота відділень, кабінетів і т. п. (вторинна ланка).

Миропільські гостинці для захисників!

Жителі Миропільської громади приготували та передали гостинці для воїнів, які нині перебувають на лінії фронту у Бахмутському напрямку.

У селищній раді зазначають, потреби військових понад усе. «Командир одного з батальйонів, наш земляк, звернувся з проханням за можливості допомогти, і ми одразу відгукнулися. Нашим мужнім воїнам було доставлено 100 кілограмів свіжомороженої свинини, 50 кілограмів готової харчової продукції, смачну випічку, 350 кілограмів картоплі, 100 кілограмів овочів, а також чай, кава, згущене молоко. Хлопці передавали щире подяку всім, хто долучається до благодійної допомоги! Ми зі свого боку безмежно вдячні всім, хто долучився та допоміг у приготуванні смаколиків для на-

ших захисників. Це було корисне доповнення до раціону воїнів та підняття їхнього бойового духу. Також висловлюємо слова безмірної вдячності всім жителям громади, хто постійно долучається до збору благодійних коштів на потреби ЗСУ, плетіння сіток, виготовлення окопних свічок. Ваша допомога неоціненна на шляху до перемоги. Хай вам сторицею воздається за ваше розуміння, добро та підтримку!».

Окрім продуктів, миропільчани підготували маскувальні сітки, окопні свічки, які неодмінно стануть у нагоді ЗСУ, а дитячі малюнки і листи будуть найміцнішими оберегами для них.

Дорогі наші захисники, зичимо вам міцного здоров'я та стійкості, швидкої перемоги та щасливого повернення у свої домівки! Ми віримо в українську армію! Спільно молимося за наших захисників!

Разом до Перемоги! Слава Україні!

Подарунок для дитсадочка «Калинонька»

На церемонії відкриття нового приміщення печанівського дитячого садочка депутат обласної ради **Ігор Ходак** пообіцяв оплатити обраний за потребою закладу подарунок.

У грудні добродійник оплатив придбання і встановлення віконних жалюзі для кімнат та гардин для актової зали

садочка на суму 40 тисяч гривень. Ці предмети інтер'єру стали відмінним доповненням для комфортного освітнього простору.

Колектив, вихованці та батьки Печанівського закладу дошкільної освіти «Калинонька» висловлюють щире подяку **Ігорю Євгеновичу** за чудовий подарунок: «Дякуємо Вам за участь у створенні сучасного інтер'єру в новому садочку, що сприяє емоційному розвитку ви-

хованців. Бажаємо здоров'я міцного та благополуччя, а Вашому підприємству – процвітання на українському та міжнародному ринках!».

Шановний **Ігорю Євгеновичу!** Ваша підтримка – свідчення Вашого небайдужого ставлення до умов виховання підростаючого покоління незламного Українського народу.

Миропільська селищна рада також вдячна Вам за те, що незважаючи на нелегкі

часи сьогодення, Ви завжди відгукуєтеся та допомагаєте у вирішенні питань, що постають у громаді.

Zaluzne – Залужному, підтримка і допомога братнього чеського селища для Романівської громади

Наталка Риси́ч

Не так давно, але досить швидко і стрімко у словесному вжитку з'явилося слово «генератор».

І раніше ми знали і чули про цей пристрій, адже половина населення нашої країни так чи інакше контактує із технікою. Однак нинішнє значення слова «генератор» трохи відрізняється від того, що було раніше. Тепер генератор – це не лише джерело енергії включно із електричною, але й спосіб вирішення багатьох проблем у побуті. Якщо хочете, у деяких ситуаціях генератор – це сьогодні елемент порятунку та виживання.

Не так давно громада чеського села Залужне (Спілка Залужне) вирішила передати генератор для жителів села із такою ж назвою в Україні, зокрема у Романівській громаді. Свого часу Романівщина встановила гарні, дружні і, як виявляється, дуже тісні побратимські контакти із громадами у Польщі, Литві та Чехії. Чехи якраз поріднилися із українцями на основі тотожності назви сіл. Звісно, це формальний привід, бо гарні народи і добрі люди традиційно шукають приводів, аби жити у дружбі і гарному сусідстві. Сьогодні така дружба стала синонімом підтримки, допомоги і солідарності. У січні 2023-го року стало відомо, що громада села Залужне у Чехії надсилає одразу два генератори для допомоги жителям Залужного, що на Романівщині. Один генератор було вирішено встановити для потреб жителів Залужного, а ще один направити для сусідів, у Червоні Хатки.

Непростим був шлях із Чехії в Україну отих двох генераторів, надісланих для допомоги полісянам. У вантажній фурі, яка рухалась у напрямку України, сталася поломка, і генератори із Чехії спочатку зупинилися у Польщі. Також у наших друзів, які шукали спосіб доставити потрібний українцям подарунок до Залужного. На щастя, у Польщі у своїх справах перебував підприємець із Романова Олександр Мичківський. Якраз він і погодився завантажити подарунки із Чехії до своєї автівки, і таким чином генератори, подорожуючи більше двох тижнів, все ж таки прибули на Романівщину. Один із генераторів відтепер стоїть у приміщенні лісництва АПК у селі Залужне, де у нього є належна охорона і догляд, а другий із прибулих генераторів поїхав у Червоні Хатки. Тут працює адміністративне приміщення колишньої сільради, у ньому завжди при-

сутній працівник старостинського округу, а тому генератор за потреби може стати помічним для будь-кого із місцевих жителів. Наприклад, підживити телефон, ноутбук і т. п.

Звісно ж, нинішня ситуація із енергетикою в Україні далека від нормальної. Проте українці мужньо тримаються. Великою мірою ще й завдяки фактору допомоги із-за кордону. Десятки держав і мільйони людей проявляють солідарність із нами. І генератор із Залужного, який прибув до Червоних Хаток, – це не просто прилад для видобутку електроенергії. Це сьогодні щось більше, щось інше, а, можливо, досі незвідане. У будь-якому разі жителі Залужного і Червоних Хаток, почувши про подарунок із Чехії, подумки подякували Бога за те, що дає не лише випробування, але й добрих людей. А ми, українці, вміємо бути не лише стійкими і мужніми у процесі спротиву ворогові, але й вдячними.

Ми переможемо, бо не забуваємо про Крути

Віктор Першко

29 січня 2023-го року минуло 105 років від часу бою неподалік станції Крути, що на Чернігівщині.

Майже шеститисячний загін більшовицьких військ за вказівкою радянського керівництва із Петрограду вів наступ на Київ, аби знищити нещодавно (22 січня 1918 року) проголошену незалежність УНР (Української Народної Республіки). При цьому – вбити або ув'язнити лідерів Центральної Ради і забезпечити продовольчу безпеку на той час голодної і обшарпаної війною росії. Назустріч військам агресора (матросам Балтфлоту, бійцям Червоної гвардії, найманцям-китайцям) керівники Центральної Ради змогли сформувати загін чисельністю близько шести сотень бійців, серед яких були учні старших класів київських гімназій та студенти Київського університету. Звісно ж, бойового досвіду в українській молоді вочевидь не вистачало, зате був патріотичний порив, бажання захистити рідну землю і не пропустити ворога до Києва. Слід зауважити, що бій під Крутами не вражав особливо великими масштабами, хоча запеклість сутичок українців із москальським військом була дуже очевидною. Знову ж таки українські частини дуже вміло і винахідливо побудували свою оборонну тактику. Але втрати були в обох сторін: українське військо втратило близько сотні вбитими, тоді як москальська орда – більше трьохсот загиблих. Проте найголовнішим підсумком бою під Крутами стало те, що наступ більшовиків затримався на чотири доби. Московський агресор не знав і не розумів, якими силами володіє Центрально-

Рада і наскільки потужним буде спротив українців на шляху до Києва. Битва під Крутами мала ще одну деталь – у полон до більшовиків потрапили майже 30 студентів та гімназистів із Києва. Неважко здогадатися, що вся лють кацапської орди тоді зосередилася саме на цих юнаках, які були вбиті, страчені чи замордовані. Пізніше їх перепоховали у Києві на території парку «Аскольдова могила».

Загалом загибель у бою близько сотні українських вояків (разом із страченими полоненими – гімназистами) це – трагедія. Але втричі більша кількість ворожих втрат заперечує тезу про поразку. Особливо якщо врахувати, що співвідношення сил учасників бою майже 1 до 10 не на користь українців. Більшовики зуміли продовжити свій наступ на Київ лише через чотири

дні. Для проголошеної лише кілька днів тому незалежної Української Народної Республіки це були визначальні чотири дні, які дозволили їй отримати міжнародне визнання та військову допомогу. Незабаром після цього більшовиків вигнано із України далі на схід та на північ.

Війна з росією царською, більшовицькою, путінською триває досі. На жаль, досі на українській землі. Але нині вже за сотні кілометрів від Києва. В цій війні ми переможемо, бо нині росії протистоїть не кілька сотень добровольців, а багатотисячна і високопрофесійна українська армія. На боці України не кілька держав, що визнали її у 1918, а практично весь цивілізований світ, який засуджує російську агресію.

Ми переможемо, бо не забули про бій 29 січня 1918 року. Про Крути пам'ятали в Українській повстанській армії, де це ім'я присвоїли одному з військових формувань на Волині. Про Крути пам'ятають у сучасній армії, де цим іменем названо військовий ліцей у Львові та військовий інститут у Києві.

P.S. Післямовою до вищезазначеної інформації є те, що патріотичне піднесення у середовищі української молоді спостерігалось і виявлялося не лише у бою під Крутами. Вже за тиждень після сутички із більшовиками під Крутами війська Центральної Ради змушені були залишити Київ і відступали на Житомир. Ось якраз тут, у місті Коростишеві, до підрозділу січових стрільців, яким командував полковник Євген Коновалець, вступили 37 учнів Коростишівської вчительської семінарії. Їм було по 17-18 років, але були серед них навіть і 16-річні хлопці. Через молодість полісян не дуже поспішали брати до своїх підрозділів досвідчені стрільці-галичани. Але командир артилерійської батареї Роман Дашкевич вирішив виховати із новобранців-семінаристів гармашів. І, як виявилось, не помилився. Вже після кількадечного перебування у Житомирі юні коростишівчани вступили у бій із радянськими загонами під Коростенем. Ну а далі вони пройшли практично увесь бойовий шлях армії УНР, яка змушена була наприкінці 1920-го року відступити на територію Польщі. Про подальший шлях юних гармашів із Коростишева розповів у нещодавно виданій книзі відомий дослідник Роман Коваль. Книжка «Коростишів у боротьбі за УНР 1917-1921» 27 січня 2023-го року була презентована для читачів саме у Коростишеві. Водночас Роман Коваль ще раз показав житомирцям, що історично-краєзнавче минуле більшості регіонів Житомирщини і надалі вимагає уваги, пошуків та нових досліджень.

Яцук Микола Миколайович – лікар уролог-андролог Клініки Євромед Плюс

Як лікар уролог-андролог я займаюся багатьма патологічними станами сечової системи у жінок, а у чоловіків – захворюваннями органів сечової системи і статевих органів, розробляю методику лікування та профілактики цих захворювань.

З віком ризик урологічних захворювань лише зростає, тому в профілактичних цілях треба проходити огляд раз на рік. Особливо це стосується чоловіків після 40-45 років.

Серйозною причиною, чому багато чоловіків помирає, не доживши до андропаузи, є алкогольна залежність, на яку страждає добра третина нашого чоловічого населення, куріння та незбалансоване харчування, шкідливі умови праці, хронічний стрес. Адаптивна перебудова організму в певний період призводить до порушення обмінних процесів, старіння, хвороб серця, судин, м'язів – а тут замість підтримки організм отримує постійне алкогольне, нікотинове та інше отруєння. Тож закликаю берегти своє здоров'я завжди! Проходити щорічні профілактичні медогляди у свого уролога. А при найменших симптомах, що змінюють нормальну роботу вашого організму, звертатися за кваліфікованою медичною допомогою.

А я вам у цьому буду радий допомогти. З побажанням здоров'я лікар уролог-андролог, сексопатолог вищої категорії Яцук Микола Миколайович.

Поспілкуємося на цю тему на лікарському прийомі? Адже відтепер це все є в Житомирі, в Клініці Євромед Плюс! Молода ефективна команда лікарів допоможе усунути причину і повернутися до якісного життя. А записатися можна у вільний для вас час за телефонами: 0962889696, 0992889696. Розташовані ми за адресою: м. Житомир, вул. Юрка Тютюнника (Войкова), 23.

Звернутися до уролога також треба, якщо у вас з'явилися такі симптоми:

- біль при сечовипусканні;
- рідке або занадто часте сечовипускання;
- зміна кольору або запаху сечі;
- нетримання чи неутримання сечі;
- наявність крові або гною в урині або еякуляті;
- почервоніння, свербіж, дискомфорт в ділянці чоловічих статевих органів;
- біль у паховій зоні та в попереку;
- больові відчуття під час або після статевого акту.

Цистит, простатит, пієлонефрит, гіперплазія передміхурової залози, проблеми з сечовипусканням, камені в нирках, інфекції статевих органів, пухлини сечовивідних шляхів, вроджені патології сечостатевої системи – усі ці захворювання успішно лікує уролог. Також до компетенції лікарів-урологів (андрологів, сексопатологів) входять такі захворювання, як імпотенція, перекрут яєчка, варикоцеле, чоловіче безпліддя й інші проблеми сексуального життя чоловіків.

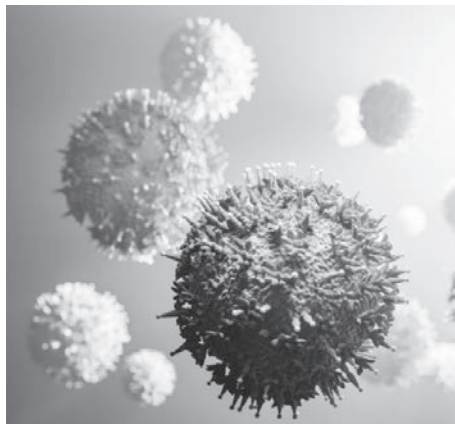
З 18 до 40 років найрозповсюдженіші захворювання – сечокам'яна хвороба та різні запальні процеси в чоловічому організмі: запалення нирок, сечового міхура, уретри, простати,

чоловіче безпліддя – можуть бути наслідком не тільки перенесеного захворювання, що передається статевим шляхом, а й будь-якої інфекційної хвороби.

У віці 45 та більше років у чоловіків виникає доброякісна гіперплазія передміхурової залози, що ми часто називаємо аденомою простати. Однак коли через низьку культуру до лікаря звертаються пацієнти з сильно запущеною хворобою або з гострою затримкою сечі, тоді без хірургічного втручання не обійтись. Щоб уникнути хірургічних дій, у світі існують різні підходи до лікування аденоми: легкі порушення сечовипускання потребують нагляду за пацієнтом двічі на рік із застосуванням ультразвукового дослідження; середні порушення вже потребують медикаментозного лікування різними препаратами, що не є дефіцитом, – аденому вони не виліковують, але покращують якість життя. Тяжкі випадки потребують хірургічного втручання. Зараз медики активно шукають альтернативні, менш травматичні, способи лікування цієї недуги. На сьогодні вже використовують різні методики малоінвазивних втручань. Часто бувають порушення статевої функції та різного роду запалення. Треба зазначити, що наші чоловіки часто соромляться звертатися до лікаря та лікуватися. Тому і маємо сумну статистику із запущеними онкологічними захворюваннями.

Чи варто боятися мутації варіанту Omicron xbb.1.5? Відповідають експерти

24 січня 2023 року МОЗ та ЦГЗ повідомили про перший випадок пацієнта з мутацією варіанту Omicron XBB.1.5 вірусу SARS-CoV-2 в Україні. Як відомо, пацієнт з Сумської області вакцинації від COVID-19 не мав.

Чи сприятиме це підвищенню рівня захворюваності на COVID-19? Чи варто українцям переживати?

Фахівці Центру громадського здоров'я відповідають детально.

ОКСАНА КОШАЛКО, керівниця відділу епідеміології ЦГЗ

– Ми досить обмежені в даних, проте з того, що нам доступно і що підтверджує ВООЗ, Omicron XBB.1.5 швидше

передається і таким чином сприятиме збільшенню випадків у всьому світі та в Україні відповідно. Інформації щодо тяжкості захворювання, пов'язаного з XBB.1.5, поки недостатньо, але оцінки тривають.

Попри те, що варіант вірусу SARS-CoV-2 Omicron сам по собі легше переноситься, часто не потребує госпіталізації та навіть деколи ми бачимо зменшення звернень за меддопомогою, це все одно не зменшує соціальної відповідальності.

Аби захистити себе та своїх близьких, потрібно вакцинуватися та робити бустерні щеплення. Якщо ви відчуваєте симптоми ГРВІ, то одягайте маску та ізолюйтеся якомога швидше.

АНДРІЙ ПАШИННИЙ, керівник відділу імунізації ЦГЗ

– Поява мутації варіанту Omicron XBB.1.5 вірусу SARS-CoV-2 в Україні не вплине на вакцинальну кампанію COVID-19. Доведено, що вакциновані люди захищені від тяжких наслідків захворювання та смерті.

Сьогодні людям, як ніколи, легко отримати щеплення – навіть не потрібно мати декларації з сімейним лікарем. Ви просто приходите до найближчого медзакладу або центру вакцинації. Щеплення проти COVID-19 доступне для усього дорослого населення та дітей від 5 років.

Перед вакцинацією не треба проходити обстежень, приймати специфічні ліки або дотримуватись дієти, воно безоплатне та ефективне. Захистіть себе та своїх близьких!

Центр громадського здоров'я МОЗ України

Рак шийки матки – хвороба, якій можна запобігти

Майже всі види раку шийки матки спричинені інфекцією певних типів вірусу папіломи людини (ВПЛ).

Своєчасний скринінг шийки матки допомагає вчасно виявити зміни клітин до того, як вони перетворяться на рак.

Два типи вірусу папіломи людини: 16 і 18 є онкогенними та відповідають за майже 50% передракових захворювань шийки матки. Такі стани можуть спричинити зміни на шийці матки, які з часом можуть призвести до РШМ, інші види ВПЛ є причиною появи генітальних або шкірних бородавок.

Найбільш ефективним захистом від РШМ є вакцинація проти вірусу папіломи людини.

Рак шийки матки зазвичай розвивається дуже повільно. Серйозність проблеми залежить від того, наскільки велика зона ураження клітин, чи поширилася пухлина та вашого загального стану здоров'я. Найкращий спосіб виявити хворобу на ранній стадії – регулярно проходити скринінгові тести.

Кожна жінка, стан здоров'я якої є задовільним, має відвідувати лікаря не рідше 1 разу на рік та робити скринінг. Жінці, що має підвищені фактори ризику хвороби або передракові стани, краще обговорити з лікарем, як часто їй потрібно приходити на огляд.

Важливим є скринінг із використанням ПАП-тесту та виявлення ДНК вірусу папіломи людини. Ці тести не є діагностичними, їхній результат не може точно дати відповідь на запитання, чи є у вас рак шийки матки. Скринінг допомагає своєчасно виявити передракові стани шийки матки.

Крім наявності ВПЛ, до факторів ризику раку шийки матки належать: тютюнокуріння; наявність ВІЛ (вірусу, який спричиняє СНІД) або іншої хвороби, через яку вашому організму важко боротися з проблемами зі здоров'ям; інфекції, що передаються статевим шляхом; наявність захворювання на РШМ у сім'ї; наявність багатьох сексуальних партнерів, незахищений статевий контакт тощо.

Цей вид раку на ранніх стадіях часто має безсимптомний перебіг. Коли рак розвивається, пізніше жінка може помітити такі симптоми:

- вагінальні кровотечі після статевого акту, міжмісячні або після менопаузи;
- водянисті кров'янисті виділення з піхви, що можуть мати сильний та неприємний запах;
- біль в ділянці малого таза;
- біль під час статевого акту.

Під час серйозніших стадій хвороби можуть спостерігатися:

- набряк ніг;
- проблеми із сечовипусканням або випорожненням кишківника
- кров у сечі.

Важливо пам'ятати, що ці симптоми також можуть свідчити про інші хворобливі стани здоров'я, проте лише лікар може визначити причину цих симптомів.

Вчасно відвідайте лікаря та пам'ятайте, що раннє виявлення підвищує шанси на успішне лікування!

Центр громадського здоров'я МОЗ України

Гороскоп на тиждень 1 лютого - 7 лютого

ОВЕН
Досить активний тиждень. Сміливо беріться за нові проекти, заводьте корисні знайомства, дайте вихід талантам.

ТЕЛЕЦЬ
Не стрибайте вище голови. Нічого, крім виснаження, це не принесе. Помірність у всьому – ваш девіз на тиждень.

БЛИЗНЮКИ
Не соромтеся бути у центрі уваги і мати чудовий вигляд. Це допоможе у вирішенні багатьох питань.

РАК
Вдалий період для посиденьок з друзями або у сімейному колі. Настав час втілювати свої ідеї на практиці.

ЛЕВ
Нарешті ви можете розслабитися. Порадуйте себе чимось, шукайте джерело творчого натхнення і радості.

ДІВА
Удача усміхнеться Дівам, які працюють у продажах. Решті ж представників варто зосередити увагу на сім'ї.

ТЕРЕЗИ
Зорі радять сісти і подумати про сенс свого буття. Не приймайте поспішних рішень і не соромтеся консультуватися.

СКОРПІОН
Сповна відчуєте силу свого слова і ідей. Творчі Скорпіони мають усі шанси знайти додаткове джерело доходу.

СТРІЛЕЦЬ
Сприятливий період для великих покупок. Водночас будьте щедрими – усе повернеться вам згодом з надлишком.

КОЗЕРІГ
Відкладіть старт нових проектів. Вдалий період для творчості і налагодження стосунків з протилежною статтю.

ВОДОЛІЙ
Можна сміливо приступати до реалізації давно намічених планів. Якомога більше часу проведіть з друзями.

РИБИ
Наведіть лад у робочих справах і продовжуйте раніше розпочаті проекти. 100 разів подумайте перед прийняттям рішень.

Смачного!

Хрустка скоринка та аромат часнику: рецепт найсмачнішої картоплі по-селянськи

Інгредієнти: 500 г картоплі, 4-5 зубчиків часнику, 2-3 ст. л. соняшникової олії, 2-3 гілочки чебрецю або розмарину, сіль і перець до смаку.

• Відберіть 500 г картоплі однакового розміру та ретельно помийте. Шкірку не знімайте. Складіть у кастрюлю, залийте водою та відваріть до напівготовності. Це займе приблизно 15-20 хвилин. Потім дістаньте

картоплю та обсушіть паперовими рушниками.

• Розріжте кожну картоплину на 4 частини. У форму для запікання влийте 2-3 ст. л. соняшникової олії, розмажте по дну кулінарним пензликом та викладіть часточки картоплі в один шар.

• Увімкніть духовку розігріватися до 210 градусів. Додайте до картоплі 4-5 зубчиків часнику. Можна їх не очищати, а просто приплюснути пласкою стороною леза ножа. Якщо хочете отримати більш насичений смак та аромат, тоді вичавіть його зверху на картоплю. Додайте сіль і мелений перець до смаку. Радимо використовувати сіль дрібного помелу, бо вона швидше тоне.

• Викладіть на картоплю 2-3 гілочки свіжого чебрецю. Якщо немає свіжого, сміливо використовуйте сухий. Запікайте за температури 210 градусів у режимі гриля або конвекції протягом 10-15 хвилин. Картопля має стати з рум'яною скоринкою. Якщо потрібно, збільште час приготування.

Ліниві вареники з картоплею

Інгредієнти: 500 г картоплі, 8 ст. л. борошна (+ для підпили), 1 яйце, 2 середні цибулини, 2 ст. л. олії + 50 г вершкового масла (для смаження), сіль та перець до смаку.

• Очистьте 500 г картоплі та наріжте довільними шматочками. Залийте водою та варіть з дрібкою солі до готовності, це приблизно 25 хвилин після закипан-

ня. Пропідіть зварену картоплю, перекладіть у миску та розтовчіть товчачиком, гарненько розтираючи до ідеальної однорідності. Якщо використовуєте блендер, то викладайте одразу в чашу.

• Очистьте 2 середні цибулини, подрібніть кубиками. У пательню викладіть 50 г масла і 2 ст. л. олії, дайте маслу трішки розтанути. Всипте цибулю, трішки присоліть, обсмажуйте її на середньому вогні до золотавого кольору, постійно помішуючи.

• Додайте у картопляне пюре 1 яйце, смажену цибулю, всипте 8 ст. л. борошна, сіль та перець до смаку та добре вимішайте.

• Підпиліть дошку чи робочу поверхню борошном, розкачайте тісто у два джгутики та наріжте шматочками впоперек.

• Варіть у підсоленій киплячій воді протягом кількох хвилин, поки не спливають.

Джерело: klopotenko.com

Куточок ГОРОДНИКА

У якому горщику досвідчені квітникарі категорично не рекомендують вирощувати фіалку

Сенполія – справжня прикраса будь-якої квартири.

Фіалка – примхлива красуня, яка обдаровує нас пишним цвітінням тільки за правильних умов її утримання. У цій справі нарівні з доглядом за рослиною важливу роль відіграє її горщик, інформує Ukr.Media.

Неправильно підібрана ємність здатна стати причиною хвороби квітки і навіть її загибелі. Сьогодні ми розповімо вам, який «будиночок» категорично не підходить для вирощування цієї кімнатної рослини, а який є для неї найкращим варіантом.

В якому горщику не можна вирощувати фіалки

Фіалка (або сенполія) дуже популярна у вітчизняних квітникарів. Її люблять за дивовижне цвітіння і різноманітність забарвлення. Фіалка здатна прикрасити собою будь-який інтер'єр. Любителі краси частенько висаджують сенполію в керамічний горщик, вважаючи, що саме в такій ґрунтовній ємності квітка буде себе добре почувати і радувати їх тривалим цвітінням. Але насправді вазони з кераміки складно назвати найкращим варіантом для цієї рослини.

Чому ж не варто вирощувати фіалку в керамічній ємності, запитаєте ви. Річ у тім, що при

поливі солі, що містяться у воді, вбираються в стінки керамічного горщика. Таким чином створюються несприятливі умови для утримання рослини.

Крім цього, посадкова ємність, зроблена з кераміки, швидко охолоджується, якщо перебуває в приміщенні, де немає опалення. Через це вона довше виводить вологу з ґрунту.

Якщо ж не врахувати цей момент і не скоротити полив, висока ймовірність заболочування ґрунтосуміші, в якій росте фіалка. Це загрожує загніванням кореневої системи декоративної культури.

Яка ємність краще підходить для вирощування фіалок

Щоб виростити здорову і красиву сенполію, не полінуйтеся вибрати для неї відповідну посадкову ємність. Як би дивно це не звучало, але найкраще примхлива фіалка себе почуває в пластиковому вазоні. Це ідеальний для неї варіант.

Головна причина, мотивуюча нас зупинити свій вибір на пластиковому горщику для вирощування фіалки, полягає в тому, що його стінки не вбирають в себе солі, які містяться у воді для поливу. ґрунт в таких умовах не засолюється, не стає нездоровим середовищем для проживання квітки.

Важливо також вибрати для вирощування сенполії правильний за розміром горщик. Він не повинен бути занадто великим, високим або широким.

Найбільш оптимальними квітникарі вважають такі варіанти: 5x5 см; 7x7 см; 9x9 см.

Вирощування фіалки в домашніх умовах – справа не з легких, адже ця кімнатна рослина дуже примхлива. Виростити здорову і красиву квітку вам допоможе наша нехитра наука з вибору посадкової ємності під неї.

Чому розсаду потрібно пікірувати, чому не варто уникнути цієї процедури

Яку користь несе в собі ця дія.

Під пікірною прийнято розуміти купірування (видалення) центрального кореня. Агрономи розповіли, що ця процедура виконується для того, щоб допомогти розгалуженню бічних коренів рослини.

Завдяки розвиненій кореневій системі сіянці зможуть отримувати більше харчування, відповідно, розсада стане міцнішою.

Однак не варто забувати, що для деяких рослин пікіровка

протипоказана. Це означає, що їх не можна розсаляти із загального ящика – в цьому разі варто використовувати такий спосіб, як перевалка.

Проведення пікіровки або перевалки для розсади дуже важливе, оскільки в одній ємності коріння сіянців неодмінно переплететься.

Це означає, що під час перевалки на постійне «місце проживання» – в лунки – вам доведеться розривати коріння, інакше саджанці один від одного просто не відокремити.

Без сумнівів, цей крок складно назвати корисним для рослин – адаптація культур займе більше часу, через що і перші плоди ви побачите пізніше на 1-2 тижні.

Зверніть увагу: якщо йдеться про розсаду квітів, які в майбутньому планується висаджувати групами для створення пишних кущів, можна обійтися без перевалки.

Джерело: Ukr.Media

1 лютого середа	2 лютого четвер	3 лютого п'ятниця	4 лютого субота	5 лютого неділя	6 лютого понеділок	7 лютого вівторок
- 1° + 1°	0° 0°	- 3° 0°	- 4° + 2°	- 6° - 1°	- 2° 0°	- 5° - 3°
734 ТИСК, ММ	734 ТИСК, ММ	743 ТИСК, ММ	734 ТИСК, ММ	735 ТИСК, ММ	737 ТИСК, ММ	743 ТИСК, ММ

**ПРОДАЄТЬСЯ
ТОРФОБРИКЕТ**
для опалення
Доставка
по домовленості
380673645617

**ПРОДАМ ДРОВА КОЛОТІ.
ДУБ, ГРАБ, ВІЛЬХА, БЕРЕЗА.
МОЯ ДОСТАВКА
0678495140 ВІТАЛІЙ**

КУРСИ ВОДІІВ
від ТОВ «Технічний ліцей»

Романівка	067-410-12-15
Романів	067-799-04-27
Миропіль	067-895-10-86
Любар	096-565-26-15
Чуднів	097-992-61-48
Житомир	067-900-02-54
	068-288-28-77
Хоршів	097-516-12-25
Коростень	067-391-89-29
Новоград-Вол.	097-554-28-16
Черняхів	097-253-60-24
Ружин	097-487-88-32
Бердичів	097-466-91-50
Андрушівка	067-410-22-60
Нова Борова	067-347-47-80
Попільня	067-946-49-66
Бердичів	097-466-91-50

Категорії, які можна відкрити
А1, А, В1, В, С1, С, D1, D, BE, C1E, CE

**ЗАКУПІВЛЯ НА ФЕРМУ ТА М'ЯСО.
ДОРОГО!**
• КОРОВИ;
• БИЧКИ;
• КОНІ;
• ТЕЛИЧКИ;
• ЛЕЖАКИ;
• ДОРІЗ.
+380(98)-40-28-886

КУПУЄМО ХУДОБУ
БИЧКИ
КОРОВИ
ТЕЛЯТА
ТЕЛИЦІ
КОНІ
ЛОШАТА
ТАКОЖ БЕРЕМ ВИМУШЕНУ
ХУДОБУ (СЛЕЖАЧА, ДОРІЗ)
+380975671399 (24\7)

БУДМАТЕРІАЛИ
ДОШКА ПОЛА, БРУС
ВАГОНКА, РЕЙКА МОНТАЖНА
ВСЕ
НАЙКРАЩЕ
У НАС
Тел.: (097) 74-55-459
(096) 909-34-59

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ
**НАС ЧИТАЮТЬ
10 000 РОМАНІВЧАН**
**ВАРТІСТЬ РОЗМІЩЕННЯ
ОГОЛОШЕНЬ:**
• звичайне - 10 грн/тиж.
• жирним шрифтом -
15 грн/тиждень
• рекламний блок -
3 грн/см.кв
Відділ реклами: 067-412-89-81

Звільнені з полону українці та родичі тих, хто досі у полоні, мають право на безоплатну правову допомогу

«Як підтвердити, що мій син перебуває у полоні?», «Як отримати грошову допомогу, якщо мій чоловік є військовополоненим?» – з подібними та багатьма іншими запитаннями до юристів системи безоплатної правової допомоги звертаються родичі людей, які були позбавлені особистої свободи через збройну агресію.

Звільнені з полону українці також мають правові запитання: «Як відновити документи, втрачені під час перебування у полоні?», «Що потрібно для отримання одноразової грошової допомоги після повернення з полону?».

«Минулого року до бюро правової допомоги звернулися понад 200 українців з питань позбавлення осіб особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України. Також до контактних центрів системи БПД за номером 0 800 213 103 останнім часом все більше надходить звернень з питань щодо додержання прав полонених, зниклих безвісти та членів їхніх родин», – повідомила начальниця управління доступу до правової допомоги Координаційного центру з надання правової допомоги Наталія Марчук.

Юристи системи БПД надають правові консультації та роз'яснення членам сімей поло-

**ЗВІЛЬНЕНІ З ПОЛОНУ УКРАЇНЦІ
ТА РОДИЧІ ТИХ, ХТО ДОСІ У ПОЛОНІ,
мають право на безоплатну правову допомогу:
як отримати**

нених, а також – контакти установ та організацій, які опікуються питаннями людей, позбавлених особистої свободи, та їхніх родичів.

Починаючи з 19.11.2022 р. особи, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, отримали право на безоплатну вторинну правову допомогу.

Зокрема, вони мають право на такі види правових послуг, як захист; здійснення представництва інтересів в судах, інших державних органах; складення документів процесуального характеру на час позбавлення особистої свободи та після звільнення у зв'язку із захистом прав і законних інтересів, порушених через позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

Найпоширеніші правові питання, з яких надавалася без-

оплатна вторинна правову допомога, – встановлення факту перебування у полоні, нарахування та виплати одноразової грошової допомоги після повернення з полону.

Як отримати безоплатну правову допомогу

• **Зателефонувати до контактних центрів системи БПД 0 800 213 103** (дзвінки зі стаціонарних та мобільних телефонів безкоштовні).

Номер для дзвінків з-за кордону +38 (044) 363 10 41 (вартість дзвінка з-за кордону за тарифами вашого оператора зв'язку).

Юристи на зв'язку у будні з 8:00 до 19:00, у суботу та неділю з 9:00 до 18:00.

• **Звернутися до одного з бюро правової допомоги.**

Цікаві факти про шапки

• Індіанці носили головні убори з орлиним пір'ям. Кількість пір'я на головному уборі у воїнів свідчило про те, скільки ворогів він вбив або поранив.

• Найдорожчою шапкою в усьому світі вважається шапка Мономаха. Вона існує з XV століття. Її прикрашають дорогі цінні камені: смарагди, перли і рубіни. Їх налічується більш ніж 60 штук. Крім цього, шапка прикрашена соболиним хутром.

• Відома всім шапка-вуханка – версія монгольського малахая. Монгольський головний убір – конус, який робили з овчини. Невідомо, як би обійшлися без шапки татаро-монгольські орди воїнів, адже вона мала досить широкі закотки, які відмінно захищали від снігу і крижаного вітру обличчя людей. Трохи пізніше саме ці закотки вертикально розрізали по боках. В результаті виходили такі собі вуха, які легко зав'язувалися на потилиці в теплу пору року. Саме від вдосконалених малахаїв і пішли шапки-вуханки.

• Мало хто знає історію виникнення помпона на шапці. Однак, він був придуманий не просто так, а для того, щоб захищати голови французьким матросам. Вся справа в тому, що раніше при будові кораблів мало кого турбував комфорт, і стелі в приміщеннях корабля були дуже низькі. І ось саме помпон охороняв голову матроса від випадкового удару головою об стелю. Пройшло чимало часу з тих пір, і стелі зараз роблять набагато вище, проте до наших днів шапочки французьких моряків прикрашають червоні помпони.

• На території Південного Судану ланги і нуери носять шапки, які роблять зі свого волосся. Така шапка може важити до кількох кілограмів, а у висоту може бути пів метра. До речі, стародавні єгиптяни своє волосся використовували подібним чином. Коли єгиптянин досягав повноліття, голову його було прийнято голити наголо, а збрите волосся використовували для виготовлення перук, які носили в денний час, а на ніч знімали.

Джерело: facti.info